

گفت و گو با دکتر سید حسین موسویان عضو پیشین تیم مذاکره کننده هسته ای

قدرت های بزرگ حق غنی سازی را برای هیچ کشوری به رسمیت نشناخته اند

توافق ژنوا، تشدید بحران و تحریم های کشنده جلوگیری کرد

هادی محمدی

سید حسین موسویان روزگاری در کشورمان به عنوان سخنگوی تیم مذاکره کننده هسته ای در زمان ریاست دکتر روحانی بر تیم مذاکره کننده شناخته می شد اما این دانش آموخته دکترای روابط بین الملل که ۸ سال سابقه سفارت در آلمان را نیز در سابقه خود دارد، این روزها بیشتر از همیشه در سطح رسانه ها و اندیشکده های غربی شناخته می شود و از او به عنوان یک مدافع سرسخت مذاکرات و برنامه صلح آمیز هسته ای کشورمان یاد می شود. موسویان که اکنون به تدریس سیاست در دانشگاه پرینستون آمریکا مشغول است، با روی باز از مصاحبه در باره مسئله هسته ای استقبال کرد، تغییرات در سطح دولت و روی کار آمدن دوستان قدیمی موسویان نیز این فرصت و فضا را به وی داده تا با خیالی آسوده تر به تحلیل پرونده هسته ای ایران بپردازد. البته به طور مشخص اشاره می کند که «اساس توافق فعلی همان اساس مذاکرات در دوره آقای لاریجانی و آقای جلیلی است با این تفاوت که تیم مذاکره کننده فعلی به دلیل شرایط سیاسی توانست امتیاز بیشتری بگیرد» دیدگاه های موسویان به دلیل این که در برهه ای از نزدیک درگیر مذاکرات هسته ای بوده در باره نوع نگاه آمریکایی ها به حق غنی سازی برای ایران، انتقاد های داخلی به توافق ژنو، موانع پیش روی توافق جامع و... قابل تأمل است. موسویان اما علی رغم برشمردن موانعی تأکید می کند: «چالش اساسی بر سر نیاز واقعی و عملی ایران به سوخت هسته ای خواهد بود که این نیاز مشخص کننده ظرفیت غنی سازی ایران خواهد بود.» او در این باره توصیه هایی دارد و... گفتگوی روزنامه خراسان با دکتر سید حسین موسویان در خصوص توافق ژنو و برخی ابهامات آن از طریق فضای مجازی و هزاران کیلومتر دورتر از میهن انجام شد و ایشان با بزرگواری به سوالات مان پاسخ گفت.

غنی سازی ایران را به رسمیت بشناسند، رقابتی بین المللی بر سر غنی سازی در سطح جهانی شکل می گیرد که خطر و تهدید اشاعه تسلیحات هسته ای را گسترش می دهد. بنابراین آمریکایی ها در برابر تمام کشورها سیاست دوگانه ای را اتخاذ کردند دال بر اینکه غنی سازی در کشورهایی که به آن ها اعتماد دارند مانند آلمان و ژاپن را به شکل ضمنی و عملی می پذیرند. متأسفانه این مساله در داخل کشور به شکل صحیح درک نشده است. حقیقت این است که عدم به رسمیت شناختن حق غنی سازی از جانب آمریکا تنها در خصوص ایران اعمال نمی شود و سیاست کلی و ۴۰ ساله آمریکا است. آنچه که در توافقنامه ژنو موسوم به برنامه اقدام مشترک رخ داده هم دقیقاً انعکاسی از همین سیاست آمریکا است و به گمان من آنچه که در توافقنامه نهایی میان ایران و ۵+۱ در خصوص غنی سازی اورانیوم ممکن است رخ دهد هم بیش از این نخواهد بود. در این توافقنامه و احتمالاً توافقنامه نهایی هم آمریکا در عمل و نه به اذعان رسمی و شفاهی، غنی سازی در خاک ایران را پذیرفته و خواهد پذیرفت. زمانی که آمریکا این حق را برای متحدان خود مانند

توافقنامه در داخل و خارج از ایران بخصوص آمریکا هم بر روی این اختلاف نظر مانور می دهند. به نظر من برای درک مساله غنی سازی اورانیوم در ایران باید به سابقه ۴۰ ساله سیاست آمریکا در قبال غنی سازی دقت کنیم. آمریکا پس از تصویب معاهده آن پی تی در اواخر دهه ۶۰ و اجرایی شدن آن در ابتدای دهه ۷۰ تا به امروز به شکل رسمی، غنی سازی در هیچ کشوری را به رسمیت نشناخته است. این بدان معنا است که تعبیر officially recognizing the enrichment هیچ گاه در خصوص هیچ کشوری از سوی آمریکا صورت نگرفته است. آمریکانه به این حق برای آلمانی ها، ژاپنی ها، هلند، برزیل و نه در مورد آرژانتین رسمیت بخشید. پروسه غنی سازی در تمام کشورهایایی که پس از معاهده آن پی تی به این فناوری دست یافته اند، از سوی آمریکا هیچ گاه به رسمیت شناخته نشده است. آمریکایی ها می دانند که غنی سازی مخالف قوانین آن پی تی نیست و به این واقعیت حتی اگر آن را به زبان هم نیاورند، اعتقاد دارند.

دومین مساله این است که آمریکایی ها اعتقاد دارند اگر حق

یکی از مواردی که جناب عالی اخیراً مطرح کرده اید و بازتاب زیادی هم داشته نوع رویکرد آمریکا به مسئله غنی سازی است و این که آمریکا در طول ۷۰ سال گذشته حق غنی سازی را برای هیچ یک از کشورها به رسمیت نشناخته و ژاپن، کره جنوبی، آرژانتین و... را مثال زده آید. این در حالی است که مواردی که شما مثال می زنید عمدتاً متحدان آمریکا هستند یا با آن کشور مشکلی ندارند در حالی که ما اختلافات بنیادینی با واشنگتن داریم با این توصیف به نظر شما عقلانی است در توافق نهایی به این رویه آمریکا بسنده کنیم و آن را تضمین بدانیم؟ اصولاً در این باره چه کاری می شود کرد؟

من گفته بودم مهم ترین چالش و اختلاف نظری که در خصوص توافقنامه وجود دارد در حقیقت پاسخ به این پرسش است که آیا غنی سازی ایران به رسمیت شناخته شده است یا خیر؟ جان کری وزیر امور خارجه آمریکا در یک مصاحبه اعلام کرد که ما این حق را به رسمیت نشناخته ایم اما طرف ایرانی تأکید می کند که این حق به رسمیت شناخته شده است. منتقدان این